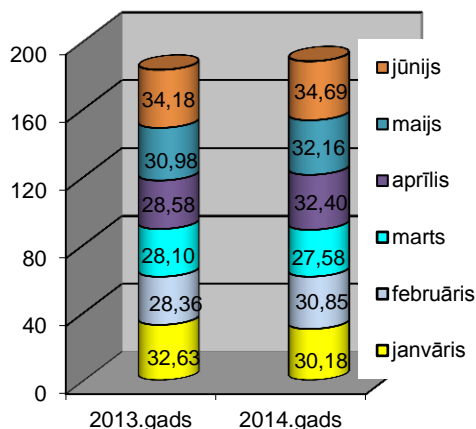

Naftas produktu (degvielas) aprīte 2014.gada sešos mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

milj.EUR 1.attēls

2014.gada sešos mēnešos akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **187,86 milj. EUR**, kas ir par 5,03 milj. EUR jeb **3 % vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā.

Salīdzinot ar 2013.gada pirmo pusgadu akcīzes nodokļa ieņēmumi šogad palielinājušies:

- par dīzeļdegvielu, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un dīzeļdegvielu, kuru izmanto par kurināmo – par 5,14 milj. EUR jeb 4%;
- par sašķidrināto naftas gāzi, kuru izmanto kā degvielu – par 1,23 milj. EUR jeb 43%

Akcīzes nodokļa ieņēmumi samazinājušies:

- par svinu nesaturošo benzīnu – par 0,99 milj. EUR jeb 2%;
- par degvielleļļu – par 0,33 milj. EUR jeb 96% (skatīt 1.pielikumu).

Akcīzes nodoklis, kas iekasēts par patēriņam nodoto dīzeļdegvielu veido 70% , par benzīnu 28% un par sašķidrināto naftas gāzi 2% no kopējiem akcīzes nodokļa ieņēmumiem par naftas produktiem.

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2014.gadā ietekmē:

- naftas produktu realizācijas apjomu pieaugums kopumā par 1%, tai skaitā dīzeļdegvielai par 6% un autogāzei par 15%;
- naftas produktu patēriņa struktūras izmaiņas – 2014.gada pirmajā pusgadā, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, pieaudzis dīzeļdegvielas un naftas gāzes īpatsvars, attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram kopējā realizācijā, t.i., – naftas produktus ar lielāku akcīzes nodokļa likmi aizstāj produkti ar zemāku akcīzes nodokļa likmi (skatīt 4. nodaļu);
- likumā „Par akcīzes nodokli” noteikto akcīzes nodokļa atbrīvojumu un samazinātās nodokļa likmes piemērošana;
- akcīzes nodokļa likmes palielināšana autogāzei (skatīt 4.pielikumu).

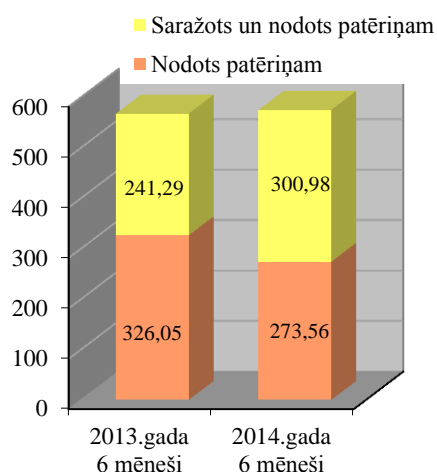
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2014.gada 30.jūnijā darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences):

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 80;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 2;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 44;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 34;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 129.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2014.gada 6 mēnešos kopumā patēriņam Latvijā nodoti naftas produkti (degviela) **574,53 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 7,20 tūkst. tonnām jeb par **1% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā.

Palielinājies patēriņam nodotais apjoms:

- dīzeļdegvielai, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela, iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu un dīzeļdegvielu, kurai piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par 22,69 tūkst. tonnām jeb 6%;
- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par degvielu (*turpmāk – autogāze*) – par 3,46 tūkst.

tonnām jeb 15%;

- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par kurināmo (*turpmāk – kurināmā gāze*) – par 0,67 tūkst. tonnām jeb 5%.

Vienlaikus **samazinājies** patēriņam nodotais daudzums:

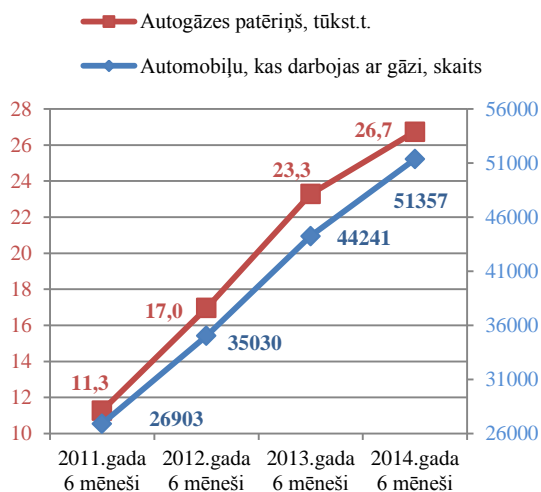
- benzīnam (ieskaitot benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts (*turpmāk – benzīns*) – par 3,38 tūkst. tonnām jeb 3%;
- petrolejai (ieskaitot reaktīvo degvielu) – par 14,12 tūkst. tonnām jeb 26%, kas skaidrojams ar to, ka netiek uzskaitīts reaktīvās degvielas apjoms, kuru piegādā no muitas noliktavas gaisa kuģu apgādei;
- degvielleļļai – par 1,45 tūkst. tonnām jeb 53%;
- naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – par 0,67 tūkst. tonnām jeb 18% (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

Vislielākās izmaiņas pēdējos gados ir vērojamas sašķidrinātās naftas gāzes un benzīna patēriņa apjomos. Izmantojot Ceļu satiksmes drošības direkcijas¹ apkopotos datus par Latvijā reģistrētā autotransporta skaitu, sadalījumā pa dzinēju darbināšanai izmantojamajiem degvielas veidiem, ir veikts korelācijas izvērtējums starp reģistrēto transportlīdzekļu skaitu un kopējo attiecīgās degvielas patēriņa apjomu. Iegūtā informācija par reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz attiecīgā gada 1.jūliju un kopējais degvielas patēriņš katra gada pirmajos sešos mēnešos grafiski atspoguļots 3. un 4.attēlā.

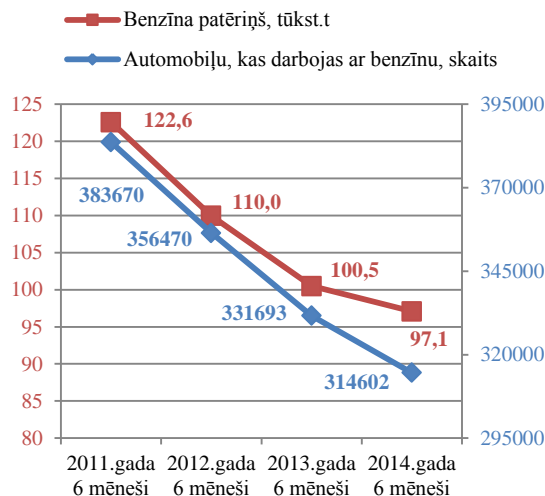
¹ http://www.csdd.lv/lat/noderiga_informacija/statistika/transportlidzekli/?doc=528

Degvielas patēriņa (tūkst tonnas) un reģistrēto transportlīdzekļu skaita izmaiņas

3.attēls

4.attēls

Attēlos atspoguļotā informācija liecina, ka, pieaugot visa veida ar gāzes dzinējiem aprīkoto reģistrēto transportlīdzekļu skaitam (degvielas veids ir gāze vai gāze/benzīns), līdzvērtīgi pieaug arī sašķidrinātās naftas gāzes patēriņa apjoms (skatīt 2.attēlu). Jāpiebilst, ka tikai nelielam skaitam no reģistrētajiem transportlīdzekļiem kā degvielas veids ir norādīts gāze/dīzeļdegviela, pie tam tikai apmēram 4% no kopējā ar gāzes dzinējiem aprīkotā transportlīdzekļu skaita ir kravas transportlīdzekļi. Ja kopumā valstī reģistrēto transportlīdzekļu skaits, pēc stāvokļa uz 2014.gada 1.jūliju, salīdzinot ar situāciju 2011.gada 1.jūlijā, ir pieaudzis kopumā par 7%, tad transportlīdzekļu skaits, kuros kā degvielu var izmantot gāzi, attiecīgajā periodā ir pieaudzis par 91%.

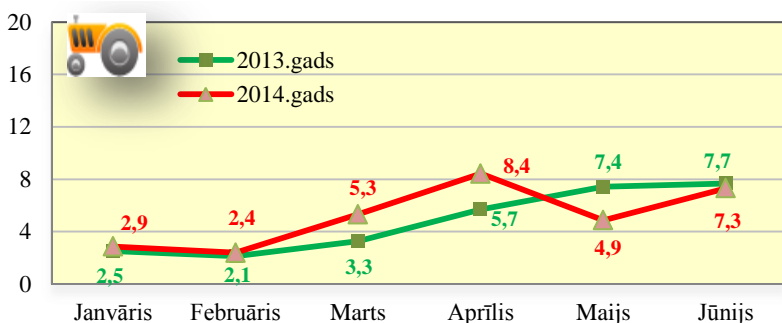
Savukārt ar benzīna dzinējiem aprīkoto reģistrēto transportlīdzekļu skaits samazinās (kopumā -18% salīdzinot ar situāciju 2011.gada 1.jūlijā), kas objektīvi izskaidro arī kopējo benzīna patēriņa samazinājumu valstī. Benzīna patēriņa rādītājus ietekmē arī pircēju izvēle par labu dīzeļdzinējiem kā arī tehnoloģijas, kas nodrošina ekonomisku degvielas patēriņu jauno transportlīdzekļu dzinējos.

Līderpozīcijās, vērtējot pēc šī gada pirmajā pusē kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma, atrodas SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”. Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2014.gada pirmajā pusgadā kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti *3.pielikumā*.

2014.gada 6 mēnešos akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti (sajaukti, apstrādāti, fasēti) naftas produkti 408,75 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 88,56 tūkst. tonnām jeb **28% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā. Saražoto (sajaukto) naftas produktu kopējā apjoma palielinājums saistīts ar to, ka šogad vairāk kā divas reizes palielinājies biodīzeļdegvielas ražošanas apjoms, kā arī par 33% pieaudzis sajauktās dīzeļdegvielas apjoms (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

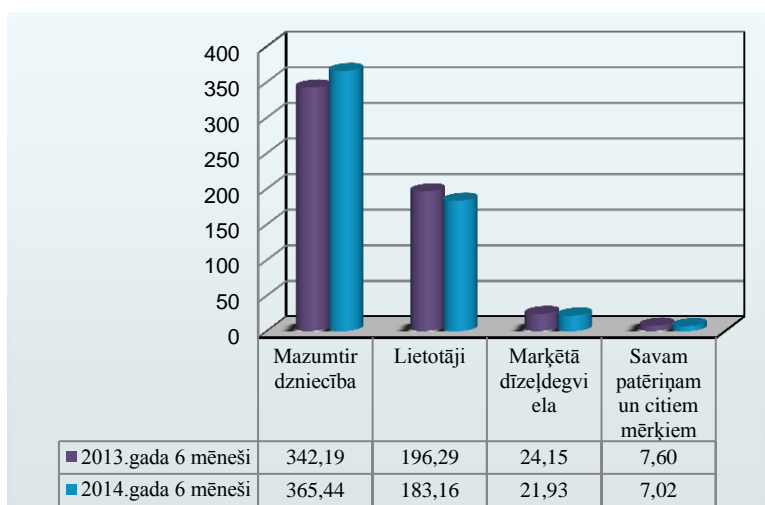
Lielākā daļa no akcīzes preču noliktavās saražoto (sajaukto, apstrādāto, fasēto) naftas produktu apjoma ir nodoti patēriņam Latvijā (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam (tūkst. tonnas) 5.attēls

Piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, **2014.gada sešos mēnešos** realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **31,21 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas, kas ir par 2,49 tūkst. tonnām jeb **9% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija (tūkst. tonnas) 6.attēls

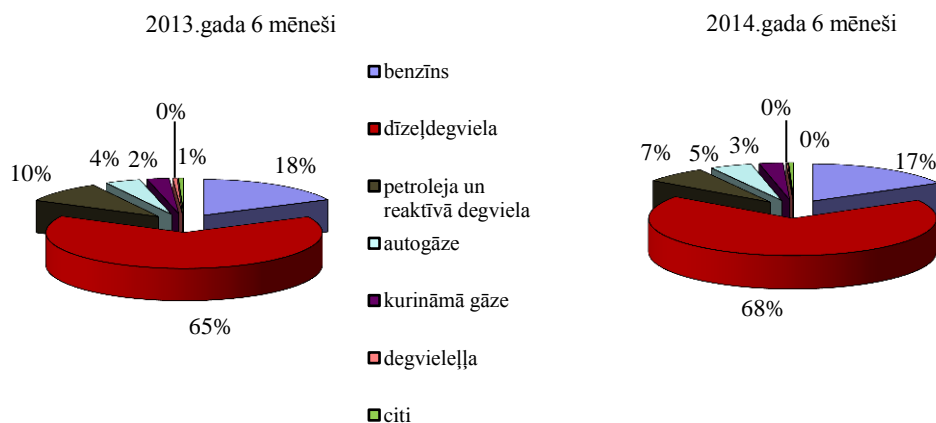
2014.gada 6 mēnešos kopumā Latvijā realizētas **577,54 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 7,31 tūkst. tonnām jeb **1% vairāk** kā 2013.gada sešos mēnešos.

Pieaudzis mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms, savukārt samazinājies ir lietotājiem vairumtirdzniecībā realizētās degvielas, iezīmētās (marķētās) degvielas apjoms un naftas

produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

Vērtējumā pa produktu kategorijām – **palielinājies** realizācijas apjoms dīzeļdegvielai (par 6%), autogāzei (par 15%), kurināmai gāzei (par 5%). **Samazinājies** realizācijas apjoms benzīnam (par 4%), petrolejai (par 26%), degvieleļļai (par 65%) un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 6%) (skatīt 2.pielikuma. 2.tabulu).

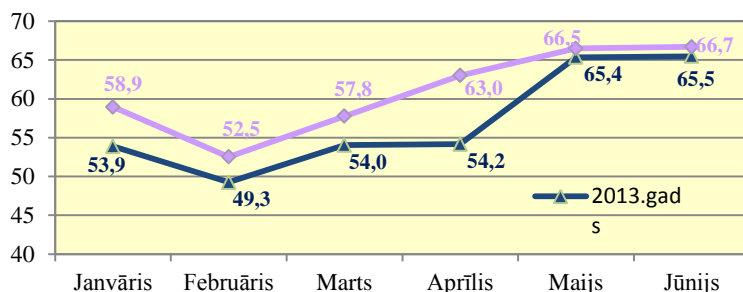
Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā 7.attēls

2014.gada sešos mēnešos, salīdzinot ar 2013.gada attiecīgo periodu, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas un sašķidrinātās naftas gāzes īpatsvars attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 7.attēlu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 8.attēls

2014.gada 6 mēnešos mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **365,44 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 23,25 tūkst. tonnām jeb **7% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā.

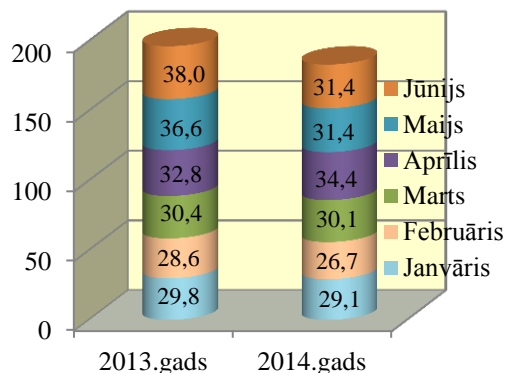
Par 23,51 tūkst. tonnām jeb 11% palielinājies mazumtirdzniecībā realizētās

dīzeļdegvielas apjoms, kā arī par 3,51 tūkst. tonnām jeb 16% pieaudzis realizētās autogāzes apjoms. Turpretī realizētā benzīna apjoms samazinājies par 3,73 tūkst. tonnām jeb 4% (skatīt 2. pielikuma 2.1. tabulu).

Lielākie komersanti pēc 2014.gada sešos mēnešos mazumtirdzniecībā realizētā degvielas apjoma uzskaitīti 3.pielikumā.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

(tūkst. tonnas) 9.attēls

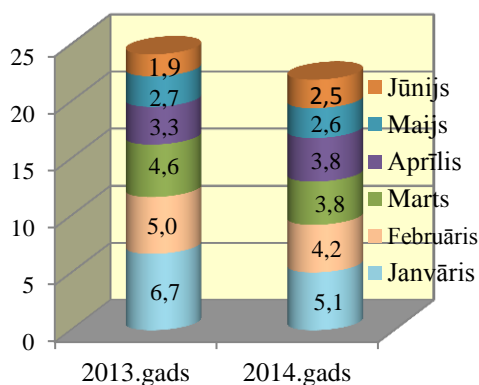

2014.gada 6 mēnešos lietotājiem kopumā realizētas **183,16 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 13,14 tūkst. tonnām jeb **7% mazāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2. pielikuma 2.2.tabulu).

Realizācijas apjoms ievērojami samazinājies petrolejai, kas skaidrojams ar to, ka netiek uzskaitīts reaktīvās degvielas apjoms, kuru piegādā no muitas noliktavas gaisa kuģu apgādei.

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnas) 10.attēls

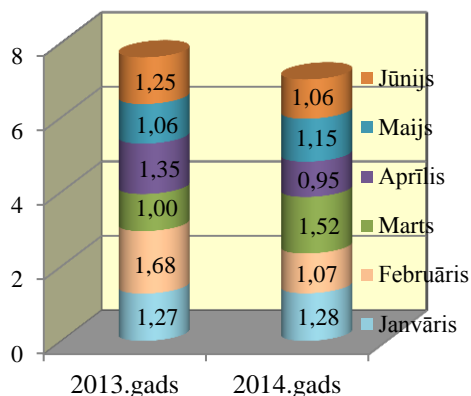

2014.gada 6 mēnešos iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **21,93 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 2,22 tūkst. tonnām jeb **9% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

Realizācijas apjoms samazinājies visām lietotāju kategorijām, izņemot realizāciju kuģu apgādei (skatīt 2.pielikuma 2.3.tabulu).

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

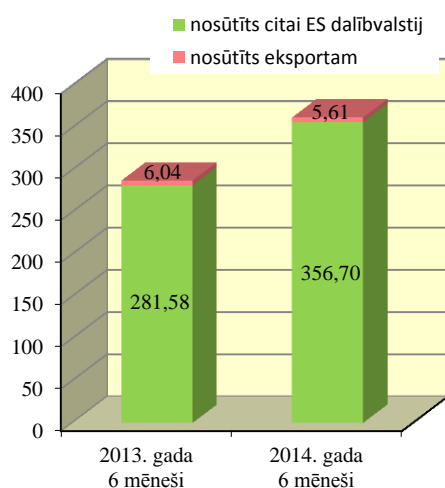
(tūkst. tonnas) 11.attēls

2014.gada 6 mēnešos komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **7,02 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 0,58 tūkst. tonnām jeb **8% mazāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā. (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

5. Naftas produktu nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas) 12.attēls

2014.gada 6 mēnešos komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, kopumā nosūtījuši naftas produktus (degvielu) **362,30 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 356,70 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm un 5,61 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai izvešanai uz trešajām valstīm (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

Nosūtīto naftas produktu apjoms **2014.gada 6 mēnešos**, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, **palielinājies** par 74,69 tūkst. tonnām jeb **26%**. Ievērojami pieaudzis gan nosūtītās

dīzeļdegvielas gan biodīzeļdegvielas apjoms.

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.